

LEGISLATIVA V PRÁCI NUTRIČNÍHO TERAPEUTA

Mgr. Aleš Peřina, Ph. D.

Ústav preventivního lékařství LF MU

aperina@med.muni.cz

místnost 316

vizitkové URL: <http://www.muni.cz/people/18452>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví **obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin**

- Potravina **jakákoliv látka** nebo výrobek, zpracovaná částečně zpracovaná nebo nezpracovaná, která je **určena ke konzumaci** člověkem nebo u nichž **lze důvodně přepokládat**, že je člověk bude konzumovat.
- Mezi potraviny patří také: nápoje, žvýkačky a jakékoliv látky včetně vody, které jsou úmyslně přidávány do potraviny během její výroby, přípravy nebo zpracování
- Mezi potraviny nepatří: krmiva, živá zvířata, pokud nejsou připravena pro uvedení na trh k lidské spotřebě, rostliny před sklizní, léčivé přípravky, kosmetické prostředky, tabák a tabákové výrobky, omamné a psychotropní látky, rezidua a kontaminující látky

Zákon č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích, v platném znění

- Potravina živočišného původu → *Veterinární zákon*
- Potravina nového typu
- Doplněk stravy
 - potravina, jejímž účelem je doplňovat běžnou stravu a která je koncentrovaným zdrojem vitaminů a minerálních látek nebo dalších látek s nutričním nebo fyziologickým účinkem, obsažených v potravině samostatně nebo v kombinaci, určená k přímé spotřebě v malých odměřených množstvích
 - **Notifikační povinnost** (MZ ČR, Mze ČR)
- Potravina pro zvláštní výživu
 - počáteční a pokračovací kojenecká výživa, dětská výživa, výživa malých dětí, nízkoenergetická výživa, potraviny pro zvláštní lékařské účely, potraviny bez fenylalaninu, potraviny s nízkým obsahem laktózy, potraviny bezlaktózové, potraviny pro sportovce (vyhl. MZ ČR č. 54/2004 Sb.)
 - **Notifikační povinnost** (MZ ČR, Mze ČR)
- Přídavné látky, látky určené k aromatizaci, pomocné látky
 - Bez ohledu na výživovou hodnotu se nepoužívají samostatně
- Balené vody

Výživová a zdravotní tvrzení (Nařízení ES č. 1924/2006)

- Cíl: ochrana spotřebitele před nepravdivými informacemi
- Tvrzením je jakékoliv **sdělení** nebo **znázornění**
- Výživové tvrzení
 - obsahuje údaje o zvláštních výživových vlastnostech potravy, které souvisejí s energetickou hodnotou nebo obsahem živin
 - se sníženým obsahem cukru, tuku...
 - Srovnávací tvrzení s potravinou ze stejné kategorie
- Zdravotní tvrzení
 - O ovlivnění růstu, vývoje, fyziologických, psychologických nebo behaviorálních funkcí (též funkční tvrzení; **čl. 13**)
 - Draslík přispívá k normální činnosti svalů
 - odkazující na snížení rizika onemocnění a tvrzení týkající se vývoje a zdraví dětí (**čl. 14**)
 - Bylo zjištěno, že rostlinné steroly a estery rostlinných stanolů snižují hladinu cholesterolu v krvi. Vysoká hladina cholesterolu je rizikovým faktorem pro vznik ischemické choroby srdeční.
 - Vitamin D je potřebný pro normální růst a vývin kostí u dětí
 - Zakázána jsou tvrzení o tom, že nekonzumování určité potravy může způsobit poškození zdraví.

Hygienický balíček ve stravovacích službách

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin
 - Obecné a zvláštní hygienické požadavky (základní hygienický standard)
 - Analýza rizika a kritické kontrolní body (HACCP)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 ze dne 29. dubna 2004 , kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004 , kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny
 - Kritéria bezpečnosti potravin
 - Kritéria hygieny výrobního procesu
 - Mikrobiologické studie

Trestní zákoník, § 156 - 157 - ohrožení závadnou potravinou

- Kdo v rozporu s jiným právním předpisem má na prodej nebo pro tento účel vyrobí anebo sobě nebo jinému opatří úmyslně potraviny nebo jiné předměty, jejichž požití nebo užití k obvyklému účelu je nebezpečné lidskému zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na 2 léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
- Odnětím svobody na 2 – 8 let bude pachatel potrestán,
 - spáchá-li čin jako člen organizované skupiny,
 - spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek,
 - **poruší-li takovým činem důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,**
 - způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.
- Odnětím svobody na 3 – 10 let bude pachatel potrestán, způsobí-li těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt.
- Odnětím svobody na 5 – 12 let bude pachatel potrestán, způsobí-li smrt nejméně dvou osob.
- Příprava je trestná.
- Nedbalost (§ 157 tr. zákoníku)

Stravovací služby

- Zákon č. 258/2000 Sb. O ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 23 - 24
 - Stravovací službou je výroba, příprava nebo rozvoz pokrmů za účelem jejich podávání v rámci provozované hostinské živnosti, ve školní jídelně, menze, při stravování osob vykonávajících vojenskou činnou službu, fyzických osob ve vazbě a výkonu trestu, **v rámci zdravotních a sociálních služeb včetně lázeňské péče**, při stravování zaměstnanců, podávání občerstvení a při podávání pokrmů jako součásti ubytovacích služeb a služeb cestovního ruchu.
 - Pokrmem je potravina včetně nápoje, kuchyňsky upravená studenou nebo teplou cestou nebo ošetřená tak, aby mohla být přímo nebo po ohřevu podána ke konzumaci v rámci stravovací služby
 - Teplý pokrm (nejméně 60 st. C)
 - Studený pokrm
 - Zchlazený pokrm (+ 4 st. C)
 - Zmrazený pokrm (-18 st. C)
- Vyhl. č. 306/2012 Sb., příloha č. 3 – příjem a ošetřování fyzických osob ve zdravotnických zařízeních a ústavech sociální péče
 - Při manipulaci se stravou a při její přípravě se postupuje podle jiného právního předpisu
 - Vyhláška č. 137/2004 Sb., Nařízení ES č. 852/2004

Další povinnosti osob provozující stravovací služby

- Stravovací službu může osoba, která ji provozuje, poskytovat pouze v provozovně, která vyhovuje hygienickým požadavkům na umístění, stavební konstrukci, prostorové a dispoziční uspořádání, zásobování vodou, vytápění, osvětlení, odstraňování odpadních vod, větrání a vybavení
- používat jen látky, suroviny, polotovary a potraviny, které vyhovují požadavkům stanoveným zvláštními právními předpisy
 - Soubor prováděcích předpisů k Zákonu o potravinách (tzv. komoditní vyhlášky)
- Skladovat látky, suroviny, polotovary a potraviny za stanových podmínek
- zajistit, aby podávané pokrmy měly odpovídající smyslové vlastnosti a splňovaly výživové požadavky podle skupiny spotřebitelů, pro které jsou určeny

Další povinnosti osob provozující stravovací služby

- provádět opatření proti vzniku a šíření infekčních onemocnění a otrav z podávaných pokrmů
 - Lékařské prohlídky
 - Při vydání zdravotního průkazu u lékaře, který fyzickou osobu registruje nebo lékař závodně-preventivní péče
 - **Mimořádná:** při průjmovém, hnisavém nebo horečnatém onemocnění nebo při jiném infekčním onemocnění a nebo po epidemiologicky významném kontaktu s nemocným s průjmovým onemocněním, virovou hepatitidou nebo jiným závažným infekčním onemocněním na pracovišti, v domácnosti nebo v místě pobytu
 - Osobní a provozní hygiena
- zajistit pro zaměstnance vykonávající činnosti epidemiologicky závažné pravidelné proškolení k získání a udržení znalostí nutných k ochraně veřejného zdraví; o provedených školeních vést záznam.

Vyhláška č. 137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných

- § 25 – uvádění pokrmů do oběhu
 - Pokrmy nevydané ve lhůtě, která byla určena osobou provozující stravovací službu v rámci postupů založených na zásadách kritických bodů, nelze dále skladovat, opakovaně ohřívat ani dodatečně zchlazovat nebo zmrazovat. Teplé pokrmy se uvádějí do oběhu tak, aby se dostaly ke spotřebiteli co nejdříve, a to za teploty nejméně +60 stupňů C.
- § 37 – označování pokrmů: (výrobce), název, dieta, druh pokrmu, počet porcí
- § 38 – kritické body: písemně nebo elektronicky
- § 46 – 48: Podávání pokrmů v rámci zdravotní péče a sociálních služeb
 - Kojenecká strava: čerstvá (pro noční krmení max. 8 hod.), zchlazená, ohřev ve vodní lázni
 - Mateřské mléko:
 - Čerstvé: vlastní matka, 24 hodin, +4 st. C
 - Pasterované: 62,5 st. C 30 minut, dále pak zchladit na 4 st. C nebo zmrazit na -18 st. C
 - Pokrmy v rámci léčebného procesu: individuálně
 - Tekutá výživa: konzervace varem 30 minut, dále pak zchlazená nebo zmrazená
- § 49 – 50: Osobní a provozní hygiena

<http://portal.gov.cz>

The screenshot shows a web browser window displaying the portal.gov.cz website. The browser's address bar shows the URL <http://portal.gov.cz/app/zakony/?path=/portal/obcan/>. The website header includes the text "Infolinka: 270 005 200", the "Czech POINT" logo, and a "Datové schránky – Přihlášení" button. The main banner features the text "PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY" and "Na úřad přes internet" with an image of two people looking at a laptop. Below the banner are four blue buttons: "Informace pro občany České republiky", "Informace pro podnikatele a živnostníky", "Informace pro cizince žijící v ČR", and "Služby pro orgány veřejné moci". A navigation menu contains links for "CzechPOINT@home", "Zákony", "Seznam datových schránek", "Rejstříky", "Životní situace", "Věstníky", "Zveřejněné informace", and "Užitečné odkazy". The search section is titled "Hledání v textu předpisů - zadejte hledaný text:" and includes a search input field, a "Hledat" button, and two additional input fields for "Číslo předpisu (např. 361/2003):" and "Částka sbírky (např. 121/2003):". A third input field is labeled "Název předpisu - zadejte část názvu předpisu:". The browser's zoom level is set to 175%.

<http://europa.eu/eu-law/legislation>

The screenshot shows the 'Find legislation' page on the European Union website. The browser address bar displays 'http://europa.eu/eu-law/legislation/'. The page header includes the European Union logo and the text 'European Union europa.eu'. A search bar is located in the top right corner. The main navigation menu includes 'Home', 'How the EU works', 'EU by topic', 'EU law', 'Life and business in the EU', 'Contact the EU', and 'Publications'. The 'EU law' menu item is selected. The page content is organized into a sidebar on the left and a main area on the right. The sidebar contains sections for 'EU law', 'Decision-making', 'Legislation and case-law', and 'Have your say'. The main area features a 'Find legislation' heading, a list of document types, and a search form. The search form includes a 'Select one of the following document types' section with radio buttons for 'All legislation', 'Regulation', 'Directive', 'Decision', and 'National execution measures'. It also has input fields for 'Enter the year (4 digits)' and 'Enter the number (maximum 4 digits)'. A 'Share' button is visible in the top right of the main content area. The bottom right corner shows a zoom level of 175%.

Work for the EU | Sitemap | About this site | New on EUROPA | Legal notice | Cookies | Contact English (en)

European Union
europa.eu

EUROPA > EU law > Find legislation

Home | How the EU works | EU by topic | **EU law** | Life and business in the EU | Contact the EU | Publications

EU law

Decision-making

- ▶ How EU decisions are made
- ▶ Treaties
- ▶ Regulations, Directives and other acts
- ▶ Application of EU law

Legislation and case-law

- ▶ **Find legislation**
- ▶ Find case-law

Have your say

- ▶ Get involved in European policy making

Find legislation

EU legislation takes the form of:

- Treaties establishing the European Union and governing the way it works
- EU regulations, directives and decisions - with a direct or indirect effect on EU member states.

Search for legislation on EUR-lex

Select one of the following document types

- All legislation
- Regulation
- Directive
- Decision
- National execution measures
- ...

Enter the year (4 digits)

Enter the number (maximum 4 digits)

Share

CONTACT

General information enquiries

Call
00 800 6 7 8 9 10 11 ?

@ E-mail your questions

Contact and visit details for institutions, press contacts

Popular links

- [Recent Commission decisions on infringements of EU law](#)

175%